Ўзбекистон - келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг газетаси

20 ОКТЯБРЬ, ЧОРШАНБА № 204 (699). Сотувда эркин нархда. 1993 йил.

ХОРАЗМ ВИЛОЯТИ ДЕҲҚОНЛАРИ ДАВЛАТГА ПАХТА СОТИШ РЕЖАСИНИ МАМЛАКАТДА БИРИНЧИ БЎЛИБ БАЖАРДИЛАР

БУХОРО ВА САМАРҚАНД ЗИЁРАТИ

Р. Жуманиёзов тасвири.

Мамлакатимизда расмий сафарда бўлган Эрон Ислом Жумҳурияти Президенти Акбар Ҳошимий Рафсанжоний 19 октябрь куни тонгда Тошкентдан Бухорога жўнаб кетди. Олий мартабали меҳмонга Ўзбекистон Республикаси раҳбари Ислом Каримов ҳамроҳ бўлди.

Ислом Каримов ва Акбар Ҳошимий Рафсанжонийни Тошкент тайёрагоҳида Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раиси Ш. Йўлдошев, Республика Бош вазири А. Муталов, Бош вазир ўринбосари Ў. Султонов, Тошкент шаҳар ҳокими А. Фозилбеков кузатиб қолдилар.

* * *

Ўзбекистон Президентининг самолёти байрамона безатилган Бухоро тайёрагоҳига келиб қўнди. Бу ерда юксак мартабали меҳмонлар шарафига Ўзбекистон Республикаси ва Эрон Ислом Жумҳуриятининг давлат байроқлари кўтарилди.

Меҳмонларни Бухоро вилояти ҳокими Д. Ёдгоров, Бухоро шаҳри ҳокими У. Носиров ва бошқа расмий кишилар кутиб олдилар. Миллий либослардаги навқирон ёшлар икки мамлакат раҳбарларини нон ва шарқона ширинликлар билан кутиб олиб, уларга анвойи гуллар тақдим этдилар.

Шундан сўнг автомашиналар карвони ислом оламининг буюк алломаси, тасаввуф таълимотининг пешволаридан бири — ҳазрат Баҳоуддин Нақшбанд ҳоки қўйилган Қасри Орифон қишлоғига йўл олди. Табаррук бобокалонимиз зиёратгоҳига кираверишда анъанага кўра қурбонлик қилинди.

Таваллудининг 675 йиллиги яқинда халқаро миқёсда нишонланган Баҳоуддин Нақшбанд меъморий мажмуи Эрон Ислом Жумҳурияти Олий раҳбарида катта таассурот уйғотди.

— Ўзбекистонда азалий қадриятлар эъзозланаётганидан мамнунман, — деди Президент Акбар Ҳошимий Рафсанжоний, — Баҳоуддин ҳазратлари зиёратгоҳини кўриб бениҳоя мутаассир бўлдим.

Бухоро вилояти ҳокими Д. Ёдгоров меҳмонларга Баҳоуддин ҳазратлари мақбараси қисқа муддатда таъмирлангани, юбилейда жаҳоннинг кўплаб мамлакатларидан меҳмонлар ташриф буюргани, эндиликда ушбу зиёратгоҳ муқаддас қадамжолардан бири бўлиб қолгани ҳақида сўзлаб берди.

Қадимий Бухородаги Лабиҳовуз мажмуи, Масжиди калон, Сомонийлар мақбараси, Улуғбек мадрасаси, Мир араб мадрасаси, Минораи калон обидаларини кўздан кечириш чоғида меҳмонлар вилоятдаги иқтисодий-ижтимоий ўзгаришлар, шаҳарнинг чет эллардаги кўплаб мадиналар билан биродарлашгани, айни пайтда афсонавий масканнинг 2500 йиллик юбилейига қизғин тайёргарлик бораётганидан ҳам воқиф бўлдилар.

Бухоро вилояти ҳокимлиги Эрон раҳбари шарафига зиёфат берди.

* * *

Тушдан кейин Акбар Ҳошимий Рафсанжоний бошчилигидаги Эрон Ислом Жумҳурияти ҳукумат делегацияси Ўзбекистон раҳбари Ислом Каримов ҳамроҳлигида Самарқандга келди. Тайёрагоҳда муҳтарам меҳмонларни вилоят ҳокими П. Абдураҳмонов ва Самарқанд шаҳар ҳокими А. Носиров кутиб олди.

Делегация аъзолари Челак туманидаги имом Исмоил ал-Бухорий масжидига бордилар. Акбар Ҳошимий Рафсанжоний ҳадис илмининг билимдони ҳаёти ва фаолияти билан қизиқди, дин аҳллари билан суҳбатлашди. Бу ердан ўтганлар руҳига Қуръон тиловат қилинди. Шундан сўнг эронлик меҳмонлар буюк олим Мирзо Улуғбек расадхонаси ва унинг мемориал музейи билан танишдилар. Шунингдек, улар Регистон обидалар мажмуаси, Гўри Амир мақбарасини зиёрат қилдилар. Акбар Ҳошимий Рафсанжоний ва Ислом Каримов мустаҳкамлиги ҳамда кўркамлиги жиҳатидан Марказий Осиёда ягона бўлган Самарқанд темирйўл вокзалини бориб кўрдилар. Эрон Президенти вокзал биносини диққат билан кўздан кечирди ва бунёдкорларга тасанно айтди. Шу куни меҳмонлар Самарқанддаги эронийлар миллий-маданий марказига ҳам ташриф буюрдилар. Кечқурун вилоят ҳокими улар шарафига зиёфат берди.

Меҳмонлар шу куни Тошкентга қайтиб келдилар.

(ЎзА).

ХОРАЗМ ВИЛОЯТИ МЕҲНАТКАШЛАРИГА

Азиз дўстлар, қадрдонлар!

Сиз эришган улкан муваффақият — Ватанимиз хазинасига 310 минг тоннадан ортиқ пахта топшириб, йиллик маррага мамлакатда биринчи бўлиб етганингиз мени беҳад хушнуд этди.

Хоразм воҳасининг об-ҳаво шароити мураккаб эканини яхши биламан. Бу ерда деҳқон тўккан ҳар қатра тер бебаҳо марвариддга баробардир. Хоразмлик пахтакорларнинг, теримда қатнашган ҳар бир кексаю ёшнинг бу йилги ибратли шаҳду шижоати таҳсинга сазовордир. Бунинг учун барчангизга самимий миннатдорлигимни билдираман.

Хоразм пахтакорлари қўлга киритган ютуқ бугунги шароитда — юртимиз истиқлолга эришиб, ўз тақдирини ўзи белгилаб, барчамиз Ўзбекистон давлатининг сиёсий ва иқтисодий қудратини оширишга бел боғлаган бир пайтда ғоят буюк аҳамият касб этади.

Қадимий Хоразм замини эзгу анъаналарга бой. Бу заминда ишнинг кўзини биладиган, эл-юрт фаровонлигини ўйлаб яшайдиган олижаноб инсонлар жуда. Кўп Вилоят аҳлининг бугунги меҳнат ғалабаси шу ҳақиқатни яна бир бор яққол исботлаб турибди.

Ишончим комилки, республикамизнинг барча меҳнаткашлари зўр матонат билан ишлаб, кузги йиғим-терим ишларини қиш-қировли кунларга қолдирмай, тезкор суръатларда якунлайдилар.

Муҳтарам дўстларим! Хирмонларингиз ниятингиз каби юксак бўлаверсин. Сизларга саломатлик, битмас-туганмас бахт-саодат, ишларингизда барака тилайман. Хонадонларингиз доимо тинч, фаровон бўлсин. Ёруғ истиқбол ҳақидаги жами орзуларимизга яратганнинг ўзи кушойиш берсин!

Ўзбекистон Республикаси Президенти
Ислом КАРИМОВ.

Ҳосил—93

БУНДА ҲАТТО ЭЛЕКТР ЧИРОҚЛАРИ ҲАМ ПАХТАДАН НУР ОЛАДИ

ЗАФАРНОМАДАН САТРЛАР:

Вилоят меҳнат аҳлининг аҳиллик ва уюшқоқлиги туфайли давлатга пахта топшириш йиллик режаси 19 октябрь куни ошириб уддаланди. Мамлакат хирмонига 310 минг тонна «оқ олтин» етказиб берилди. Бу вазифани адо этиш учун 40 иш куни кифоя қилди. Ялпи ҳосилнинг ҳаммаси фақат биринчи навга сотилди. Ғалабага «Дўстлик» шаҳри тасарруфидаги хўжаликлар, Янгиариқ, Хива, Гурлан, Боғот, Янгибозор туманларининг пахтакорлари, айниқса, баракали улуш қўшдилар. Вилоят бўйича ҳозиргача 60 га яқин хўжалик давлат режасини ошириб бажарди.

Вилоятда пахта йиғим-теримини жадал давом эттириш, Ўзбекистоннинг катта хирмонини тезроқ юксалишига баракали улуш қўшиш учун куч-воситалар етарли. Далаларда эса ҳосил мўл. Шулар эвазига режадан зиёд яна 60 минг тонна пахта йиғиштириб олинади. Ялпи хирмон 370 минг тоннага етказилади.

АҲИЛЛИК ҲУКМРОН ЭЛДА, МУДОМ БАХТ БАЛҚИЙДИ

(РЕПОРТАЖ)

...Туман ҳокими Шоназар Жабборовни ўзимиз ўйлаганимиздек дала бошида эмас, «Гулистон» жамоа хўжалиги бошқаруви раиси, республикада хизмат кўрсатган пахтакор Исмоил Бекчонов билан янги барпо этилаётган оммавий-маданий ишлар маркази қурилишини кўздан кечираётган пайтда учратдик. Шундай паллада, наҳотки, кўнгилга пахтадан бўлак юмушлар ҳам сиғса?

— Исмоил аканинг ташвиши зўр, — деди жиддий оҳангда ҳоким раисга имо қилиб, аммо ҳаял ўтмай чеҳрасига яна хушчақчақлик аломатлари қалқиб чиқди. — Пахтадан келган даромадини қаёққа қўйишни билолмай юрибди. Чамалаб кўрсак, барча сарф-харажатлардан ортган сармоя мактаб, маданият саройи, дам олиш уйи, кўркам гулзор, боғ, фавворали ҳовуз, чойхона, дўкон, маиший хизмат уйи, хўжалик идорасидан иборат оммавий-маданий ишлар маркази қурилишини ниҳоясига етказишга бемалол кифоя қиларкан.

— Одамларнинг қўли бугун-эрта пахтадан бўшаб, бу каби юмушларга ҳам йўл очилади. Ана шу ишларнинг режасини тузяпмиз, — изоҳ берди Исмоил ота.

— Битта қурилишнинг ўзига ўнлаб миллион сўм маблағ сарфланса, даромаднинг ўзи қанча бўлади? — таажжубимиз ошиб сўраймиз раисдан.

(Давоми 3-бетда).

СУРАТЛАРДА: 1. Янгиариқ тумани деҳқончилик-саноат уюшмаси бош мутахассиси Отахон Содиқов, «Остона» жамоа хўжалиги пудратчиси Аммабиби Матёқубова, 4-бригада бошлиғи Одилбек Сафоев ва бошқарув раиси Рустамбой Хўжаев пахтазорда. 2. Хива тумани пахта тозалаш заводига қарашли қабул пунктида иш қизғин.

Қ. ОТАЕВ олган суратлар.

ИСТИҚБОЛИ ПОРЛОҚ ЮРТ

Буюк Британия ташқи ишлар ва ҳамдўстлик ишлари давлат вазири Даглас Хогг 16 октябрь куни Самарқанд ва Бухорода бўлди.

Ҳар икки кўҳна шаҳарнинг таърифи етти иқлимга кетган осори атиқалари — Улуғбек расадхонаси, Шоҳизинда мақбараси, Бибихоним масжиди, Регистон ёдгорликлар мажмуаси, Гўри Амир мақбараси, Минораи калон, Арк, Сомонийлар мақбараси, Лабиҳовуз ва бошқа ёдгорликлар Буюк Британиялик меҳмонларда илиқ таассурот қолдирди. Бухоро қоракўлидан тайёрланган маҳсулотлар, кўлигул наққошлар асарлари меҳмонлар эътиборини тортди.

Сафар ниҳоясида Даглас Хогг жаноблари мухбиримизга қуйидагиларни сўзлаб берди: «Сафаримдан бош мақсад истиқлол йўлидан дадил одимлаётган Ўзбекистон билан сиёсий алоқаларни ривожлантириш эди. Президент И. Каримов билан мулоқотимиз жуда самимий ва дўстона руҳда ўтди. Бу серқуёш ўлкадаги осойишталик, меҳмондўст ва меҳнаткаш халқингиз қалбимни забт этди. Самарқанд ва Бухородаги тарихий ёдгорликлар жаҳоннинг энг ноёб меъморчилик обидалари туркумига киради. Бу эса келгусида мамлакатингизнинг сайёҳлик орқали катта валюта ишлаб олиш имконияти борлигидан дарак беради. Президентингиз ёзган китоблардан бири «Ўзбекистон — келажаги буюк давлат» деб аталар экан. Мен «Буюк» сўзидан кейин «Порлоқ» сўзини ҳам қўшгим келади. Қисқа сафарим давомида мен бунга ишонч ҳосил қилдим. Яқин келажакда Ўзбекистон ҳар томонлама ривожланган мамлакатлар сафидан ўрин олса ажаб эмас».

Сафар давомида юксак мартабали меҳмонга Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирининг биринчи ўринбосари Ф. Тешабоев ҳамроҳ бўлди.

И. САФАРОВ,
Ҳ. ШУКУРОВ,
ЎзА мухбирлари.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ И. А. КАРИМОВГА

Муҳтарам Ислом Абдуғаниевич!

Уруш ва меҳнат фахрийлари, Ўзбекистон жумҳуриятининг барча қариялари Сизнинг Ўзбекистоннинг ёши улуғ фуқароларига илиқ ва самимий, кекса авлодга чексиз ғамхўрлик билан тўлиб-тошган табригингиз ҳамда Халқаро қариялар куни муносабати билан кекса фуқароларни моддий рағбатлантириш тўғрисидаги Фармонингизни дилда ҳаяжон ва чуқур миннатдорчилик туйғулари билан кутиб олдилар. Фахрийларнинг жонажон Ватанимиз — Ўзбекистон мустақиллигининг шаклланиши ва мустаҳкамланишига қўшган улушига юксак баҳо берганингиз бизни ғоят тўлқинлантирмоқда.

Кекса фуқароларга кўрсатаётган доимий эътибор ва ғамхўрлигингиз учун фахрийлар Сиздан беҳад миннатдордирлар. Сизнинг бозор иқтисодиётига ўтиш жараёнида кексаларни ижтимоий-ҳуқуқий ҳимоясини ва турмуш фаровонлигини таъминлаётган бир қатор фармонларингиз ана шу ғамхўрликнинг амалдаги тимсолидир.

Уруш ва меҳнат фахрийлари Сизнинг оқилона ички ва ташқи сиёсатингизни, Ўзбекистон ва бутун минтақада тинчликни, барқарорлик ва миллатлараро тотуликни таъминлашга қаратилган амалий фаолиятингизни бағоят маъқуллайдилар ва қўллаб-қувватлайдилар.

Бу сиёсат жаҳон ҳамжамиятида юксак қадр топганлигидан, давлатимизнинг обрўси кундан-кун ортиб бораётганидан ғоятда фахрланамиз. Сизнинг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеяси 48-сессиясидаги шахсий иштирокингиз ва чуқур мазмунли нутқингиз бутун дунёда катта қизиқиш уйғотганлиги бунинг яққол тасдиғидир. Зеро, бу нутқ мустақиллик сари ўз йўлимиз ва Ўзбекистон Республикасининг жаҳон ҳамжамиятидаги фахрли ўрнини белгилаб берди.

Барча уруш, меҳнат ва Қуролли Кучлар фахрийлари номидан Сизни ишонтириб айтамизки, бутун кучимизни, орттирган тажриба ва нуфузимизни мустақил давлатимизнинг жипслиги ва ҳамжиҳатлигини мустаҳкамлашга, ёшларимизни юксак маънавий-ахлоқий, меҳнатсеварлик ва ватанпарварлик руҳида тарбиялашга, мустақил ва гуллаб яшнаётган Ўзбекистоннинг буюк келажагини бунёд этиш учун Сизнинг раҳбарлигингизда олиб борилаётган йўлни бутун чоралар билан қўллаб-қувватлашга сафарбар этамиз. Ниҳоятда зўр меҳнат фаолиятингизда асло ҳорманг!

Ориф Абзелов — уруш ва меҳнат фахрийси, Меҳнат Қаҳрамони, Тошкент шаҳри; Лола Абдуллаева — пенсионер, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган санъат арбоби, Урганч шаҳри; Александр Величко — авиакорхона фахрийлар Кенгаши раиси, Тошкент шаҳри; Турсуной Каримова — меҳнат фахрийси, Ўзбекистон халқ депутати, Андижон шаҳри; Азиз Қодиров — Меҳнат Қаҳрамони, Тошкент шаҳри; Иноят Наврўзбоев — Совет Иттифоқи Қаҳрамони, Қорақалпоғистон Республикаси; Бектош Раҳимов — фахрийлар ташкилотлари Иттифоқи жумҳурият кенгаши раиси, Меҳнат Қаҳрамони; Норбек Мардонов — Самарқанд вилояти Оқтош шаҳри фахрийлар Кенгаши раиси; Меҳрибиби Худойберганова — 130 ёшли меҳнат фахрийси, Тошкент шаҳри; Павел Шевелёв — Совет Иттифоқи Қаҳрамони, истеъфодаги генерал полковник; Йўлдош Ғаффоров — Тошкент вилоятидаги Охунбобоев номли жамоа хўжалиги фахрийлар Кенгаши раиси.

МОЛИЯ ХОДИМЛАРИ ҲАМКОРЛИГИ

Бавария Молия вазирлиги соҳадаги ҳисоб-китоб ишларини автоматлаштириш, компьютерлаштириш ва билимдон мутахассислар тайёрлаш борасида дунёнинг кўпгина мамлакатлари билан яқиндан ҳамкорлик қилиб келмоқда. Айни чоғда унинг ижрочи ташкилоти ҳисобланган Германия техник ҳамкорлиги жамияти жаҳоннинг турли давлатларида лойиҳалаш ишларини амалга оширади.

Куни кеча ана шу нуфузли ташкилотнинг бир гуруҳ вакиллари Самарқандга ташриф буюрдилар. Улар вилоят солиқ назоратчилари иши билан яқиндан танишдилар, мутахассислар билан ўзаро фикр алмашдилар. Германиялик меҳмонлар Самарқандда барпо этилажак минтақавий молиявий марказ лойиҳасини кўрдилар, уни қуриш, фаолиятини йўлга қўйишда амалий ёрдам беришга тайёр эканликларини билдирдилар.

Бавария Молия вазирлигининг бўлим раҳбари доктор Клаус Циир Германия билан Ўзбекистон ўртасида солиқ назорати соҳасида тузилган ўзаро шартномага мувофиқ ана шу ўқув марказида дарс берадиган бўлди.

ЎзА мухбири.

• *«Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига сайловлар тўғрисида»ги қонун лойиҳаси—муҳокамада*

ДЕМОКРАТИЯ ИФОДАСИ

«Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига сайловлар тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни лойиҳасининг кенг жамоатчилик муҳокамасига қўйилиши мустақил мамлакатимиз Конституцияси билан белгиланган демократик принципининг ифодасидир.

Лойиҳа 8 бўлим, 50 моддадан иборат. Уларда республика Олий Мажлисига депутатларни сайлашда фаол иштирок этиш имкониятлари кафолатланади, фуқароларнинг насл-насаби, ижтимоий ва мулкий аҳволи, қайси ирқ ва миллатга мансублиги, жинси, маълумоти, тили, динга муносабати, машғулотининг тури ва хусусияти, эътиқоди, шахсий ва ижтимоий мавқеига қараб чеклашлар таъқиқланган.

1-моддада Олий Мажлис ҳудудий, бир мандатли сайлов округлари бўйича, кўп партиялилик асосида, 5 йил муддатга сайланадиган 150 нафар депутатлардан иборат, деб кўрсатилиши бугунги ҳаёт талабига жавоб беради.

Лойиҳага жуда кўп янги нормалар киритилган. Жумладан, Олий Мажлис депутатлигига номзодлар сиёсий партияларнинг олий раҳбар органлари, шунингдек, Қорақалпоғистон Республикасининг Жоқорғи кенгеси, халқ депутатлари вилоятлар ва Тошкент шаҳар Кенгашлари Олий Мажлис депутатлигига номзод кўрсатиш ҳуқуқига эгалиги белгиланган. Алоҳида эътиборга сазовор бўладиган масалалардан яна бири партия олий органи фақат ўз партияси аъзоларини ёки партиясизларни, ҳокимият вакиллик органлари эса у ёки бу партияга мансублигидан қатъий назар, барча шахсларни депутатликка номзод этиб кўрсатишга ҳуқуқлидирлар.

Олий Мажлис депутатлигига номзод 5 нафарга қадар ишончли вакилга эга бўлиши мумкин, деб кўрсатилиши депутатликка номзодни ҳамма томонлама чуқур ўрганиб, бу ҳақда тўғри фикрга эга бўлиш имконини беради.

Қонун лойиҳасининг демократик принципларидан яна бири — партия, ҳокимият вакиллик органи сайловларга қадар истаган вақтида у ёки бу шахсни депутатликка номзод этиб кўрсатиш тўғрисидаги ўз қарорини бекор қилиш ҳуқуқига эгалигидир. Қонунга киритилган бу янги норма тегишли ҳокимият вакиллик органи ёки партиянинг депутатликка номзодлар кўрсатишда хатоликка йўл қўймаслигига имконият беради. Шу билан бирга Олий Мажлис депутатлигига номзодлар сайловга қадар исталган вақтда номзодликдан воз кечиши ҳам мумкин.

Лойиҳанинг 40-моддаси янги бўлиб, овоз бериш биносига келгач, сайловчи участка сайлов комиссиясининг аъзосига ўз шахсини тасдиқловчи ҳужжат кўрсатади ҳамда сайловчилар рўйхатига имзо қўяди. Шундан кейин унга сайлов бюллетени берилади. Бу ҳар бир сайловчининг ўзи бевосита номзодга овоз беришини таъминлайди.

Шу билан бирга қонун лойиҳаси юзасидан қуйидаги баъзи таклиф ва мулоҳазаларни билдиришни лозим топдик.

23-модданинг 1-қисмида «раҳбар шахси» деган сўзлар «раҳбари» деб ёзилиши лозим. 3-қисмдаги «барҳам бериш» деган сўзлар «йўқотиш» деган сўзлар билан алмаштирилиши керак.

26-модда 3-қисмидаги «Номзод ўз ишончли вакилини исталган вақтида ваколатидан маҳрум қилиши ва уни бошқаси билан алмаштириши мумкин» деган жумла чиқариб ташланса.

41-модда 1-қисмидаги «Сайлов комиссияси таркибига кирган шахслардан бўлак шахсни деган жумла янгича таҳрир қилиниб, «Сайлов комиссияси таркибига кирмаган шахсни» деб ўзгартирилиши, 4-қисмдаги «тугатилиши» деган сўз чиқариб ташланиши мақсадга мувофиқ.

42-модданинг 3-қисмидаги «тугатилади» деган сўзни «бекор қилинади» деб ўзгартирилса.

М. ВОСИҚОВА,
И. ЗОКИРОВ,
юридик фанлари докторлари, профессорлар.

НОМЗОДЛАРНИНГ ЁШИ 25 ЭМАС, 30 ДАН ОШГАН БЎЛСА...

Муҳокамага қўйилган Қонун лойиҳасига ўзимнинг тубандаги мулоҳазаларимни билдирмоқчиман.

Депутатлар сонини қисқартириб, 150 нафарга келтирилганлиги, депутатларнинг яширин овоз бериш орқали умумий, тенг ва тўғридан-тўғри сайлов ҳуқуқи асосида сайланиши, 7-моддада Олий Мажлисга сайловлар ўтказиш учун 150 та ҳудудий сайлов округи тузиш, 5-моддада яширин овоз бериш жараёнида зўравонлик, таҳдид қилиш, алдаш ёки бошқа ғайриҳуқуқий йўл билан сайловчиларнинг хоҳишига таъсир ўтказиш, шунингдек, сайловчиларни хоҳиш-иродасини назорат қилиш қонунда назарда тутилган жавобгарликка сабаб бўлишининг кўрсатилганини фуқароларнинг кўпдан буёнги орзуларининг ушалиши деб ҳисоблайман.

Шу ўринда айрим ўзгартириш ва қўшимчалар қилишни мақсадга мувофиқ деб ҳисоблайман.

Жумладан: қонун лойиҳасининг Умумий қоидалари бўлимидаги 4-модда, яъни тўғридан-тўғри сайловлар ўтказиш тартиби 1-моддада ёритилганлиги учун, бу моддани қонун лойиҳасидан чиқариш;

«Олий Мажлисга сайловлар ўтказувчи Марказий сайлов комиссиясининг ваколатлари» баён этилган 11-модда 1-қисмдаги жумлага «йўриқномалар тайёрлайди ва бажарилишини таъминлайди», деган жумла қўшиш билан тўлдириш;

шу модданинг 2-қисмидаги «Бош прокурорнинг тақдимномасига биноан» деган жумлани кенгроқ: «Бош прокурор ва унинг ўринбосарларининг тақдимномасига асосан ёки биноан», деб ўзгартириш;

14-қисмдаги жумла охирини — «...узил-кесил қарорлар чиқаради» эмас, «...қарор қабул қилади» — деб ёзиш;

номзодларнинг 25 ёшдан эмас, 30 ёшдан ошган шахслар бўлгани янада ҳам яхши бўлармикан, деган фикрдаман.

Муҳаммадали ТОШТЕМИРОВ,
республика прокуратураси ходими.

УЗИЛГАН РИШТАЛАР ҚАЙТА УЛАНГАЙ

Тошкентда Эроннинг «Мустазафон» жамғармаси томонидан савдо-сотиқ кўргазмаси очилди

Икки кундирки, Эрон Ислом Жумҳурияти Президенти Акбар Ҳошимий Рафсанжоний бошлиқ давлат делегацияси мамлакатимизда меҳмон бўлиб турибди. Ана шу улкан воқеа арафасида Тошкент бош универмагида Эрон жумҳуриятининг савдо-иқтисодий имкониятларини намойиш қилувчи кўргазма очилди. У «Ўзбаксавдо» ассоциацияси билан Эрондаги «Мустазафон» жамғармаси ҳамкорлиги асосида ташкил этилди. Ушбу савдо-иқтисодий ҳамкорлик, ундан кўзланган мақсад, келажак истиқболлари хусусида бош универсал магазини директорининг ўринбосари Абдувосит Шаропов қуйидагиларни гапириб берди:

— Пойтахтимизнинг бош савдо марказида ташкил этилган ушбу кўргазма ҳукуматлараро келишувларга асосан уюштирилди. Агар Эрон халқ истеъмоли молларини ишлаб чиқишдаги ўз имкониятларини намойиш этиш ва бундан кейин биз билан ҳамкорликни давом эттиришни ўз олдиларига мақсад қилиб қўйган бўлса, биз ички бозорни маҳсулот билан тўлдириш, аҳолининг сифатли ва бежирим молларга бўлган талабларини тўлароқ қондиришни кўзлаяпмиз.

Кўргазмага «Мустазафон» жамғармасининг юздан зиёд маҳсулотлари қўйилган. Бу ерда болалар ўйинчоқларидан тортиб машҳур Эрон гиламларигача, кўзнинг нурини олувчи эрон чиннисозлигининг намуналарини, пахтадан, ипакдан тўқилган нафис матолару башанг тикилган аёл ва эркаклар уст-бошларини кўриш мумкин.

Биз «Мустазафон» жамғармаси хусусида тўлиқроқ гапириб беришни Абдувосит Абдулазимовичдан илтимос қилдик:

— Ушбу жамғарма ўзининг иқтисодий имкониятлари жиҳатидан Эронда энг нуфузли ўринларнинг бирини эгаллайди. Унинг бир нечта корхоналари, ҳаво ва йўл транспорти хизмати кўрсатувчи компаниялари бор. Айниқса, унинг чиннисозлик намуналари дунёга машҳур.

«Мустазафон» жамғармасининг менежар директори Мансур Музаянининг эътироф этишига кўра, ана шундай савдо кўргазма филиалларини республикамизнинг Самарқанд, Бухоро каби йирик шаҳарларида ҳам очиш кўзда тутилмоқда. Келажакда аҳолининг талаб-эҳтиёжлари тўла ўрганилгач, қайси маҳсулот харидоргир бўлса, ўша тур маҳсулотни ишлаб чиқариш шу ернинг ўзида йўлга қўйилади.

Кўргазмадаги нарх-наволар ҳар бир кишини қизиқтириши табиий. Улар бежирим бўлиши билан бирга айтарлик даражада қиммат эмас. Масалан, болаларнинг бир жуфт пайпоғи 1 доллар, красовка 15, турли рангдаги пахтадан тўқилган мато (чит)лар 2 долларгача. Албатта, харид қилинган нарсага долларнинг давлат банкидаги курси бўйича рублга чақилиб ҳақ тўланади.

Ю. БЕКМУРОДОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Жаҳон 24 соат ичида

РУБЛИСНИНГ ДАВРИ ЎТДИ

Латвияда 18 октябрдан бошлаб лат ягона тўлов воситаси ҳисобланади. Ўтиш даврида ишлатилган рублис бундан буён муомалада бўлмайди. Мамлакатнинг пул алмаштириш идораларида айни пайтда бир долларга 59 сантим алмаштирилмоқда.

ХИТОЙГА САФАР

Қозоғистон Республикаси Президенти Н. Назарбоев ХХР раиси Цзян Цзэмин таклифига кўра 18 октябрда Хитойга расмий сафар қилди.

Хитой ва Қозоғистон раҳбарларининг музокаралари ниҳоясида икки қўшни мамлакат ўртасида дўстона муносабатлар асослари тўғрисидаги қўшма декларация, ўзаро борди-келди, ҳаво йўли ҳақидаги ҳукуматлараро битимлар ва маданий ҳамкорлик режаларини имзолаш мўлжалланмоқда.

Э. ШЕВАРДНАДЗЕ РОССИЯДАН МАДАД КУТМОҚДА

Грузия раҳбари Э. Шеварднадзе мамлакатнинг Звиад Гамсахурдиа тарафдорлари фаоллашиб қолган ғарбий қисмидаги аҳвол ўнгланиши Россия ва МДҲнинг бошқа давлатларига боғлиқлигини таъкидлади.

«Афсуски, душман билан тенгсиз курашда биз ёлғизланиб қолдик, — деди Э. Шеварднадзе. — Халқаро ташкилотлар амалий ёрдам бермади. Айни кунларда Грузиянинг Россия билан келгуси муносабатларига замин яратилмоқда. Б. Ельцин, В. Черномирдин ва Россиянинг бошқа раҳбарлари бизда қандай воқеалар содир бўлаётганини яхши билади. Биз ҳақ эканимизга ишонаман. Бу синовга бардош берамиз».

БОШҚИРДИСТОННИНГ МУНОСАБАТИ

Бошқирдистон раҳбарияти республикада Россия Федерацияси Президенти вакилининг тайинланиши «миллатлараро тўқнашувларга сабаб бўлиши мумкинлигини, республикада сайлов ўтказилишига ва Конституциявий ислоҳот амалга оширилишига халал беришини» маълум қилди. Бошқирдистон Олий Кенгаши матбуот хизмати тарқатган баёнотда республика раҳбарияти бу ерда Президент вакили тайинланишига «мутлақо қарши» экани таъкидланади.

ГАБОН — АФРИКАДА БИРИНЧИ

Габонда аҳоли жон бошига олинган даромад Африкада энг юқори даражада экан. Ғарбий Африкадаги ушбу давлатнинг Режалаштириш, иқтисодиёт ва ҳудудларни ободонлаштириш вазирлиги мутахассислари текширишлар натижасида шу хулосага келдилар.

1993 йил июль ойида ўтказилган аҳоли рўйхати натижаларига кўра, ҳар бир габонликнинг йиллик даромади 1,5 миллион франкка (қарийб 6 минг доллар) тўғри келди. Бундай юксак кўрсаткичга нефть, уран, марганец ва ёғоч ни четга сотиш эвазига эришилди.

У. КРИСТОФЕР МОСКВАГА БОРАДИ

АҚШ давлат котиби У. Кристофер шу ҳафта Москвага ташриф буюради. Президент Билл Клинтон бу сафарнинг асосий мақсади келгуси йил бошларида «Ўтказилиши мумкин бўлган олий даражадаги Россия — Америка учрашуви» масаласини муҳокама қилиш ва Россиядаги демократиялаштириш ҳамда ислоҳотларни қўллаб-қувватлашдан иборатлигини айтди.

«Фикримча, Москвада янги мустақил давлатлар сиёсий муаммолари ҳам муҳокама этилади, — деди Президент. — Биз, айниқса, Латвия ва Эстониядан Россия қўшинларининг тўла олиб чиқиб кетилишига гувоҳ бўлишни истаймиз».

• *Акс садо*

Тараққиёт калити

Амалдаги алифбомизни янгилаш Президентимиз бошчилигида амалга оширилаётган кенг кўламдаги ижтимоий-иқтисодий ислоҳотларнинг муҳим бир қисмидир. Келажаги буюк бўлган Ватанимиз учун лотин ёзувига ўтилиши эзгу мақсад йўлидаги яна бир дадил қадам бўлди, дейиш мумкин.

Ушбу ёзувнинг тараққиётимизда тутажак ўрнини олимларимиз ва шу соҳа мутахассислари ўзларининг матбуотдаги чиқишларида ишонарли тарзда исботлаб беришди. Мен тиббиёт соҳасида янги алифбонинг аҳамияти ҳақида гапирадиган бўлсам, у замонавий даволаш усул-технологиялари ва техник асбоб-ускуналарни ўзлаштиришда шубҳасиз, кенг йўл очади. Айниқса, хорижий юртларда мутахассислигимизга оид нашр этилаётган адабиётлар ва умуман тиббиёт соҳасида кечаётган илмий-ижодий жараёнлардан хабардорлигимизни кескин оширади.

Икром ТУРОВОВ,
врач.

ФАОЛЛАР ЙИҒИЛИШИ

ҚАШҚАДАРЁ. Вилоят фаолларининг йиғилиши бўлиб ўтди. Унда «Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг халқ депутатлари Сирдарё вилояти кенгаши сессиясида сўзлаган нутқидан келиб чиқадиган вазифалар тўғрисида»ги масала муҳокама этилди. Бу ҳақда вилоят ҳокими, Ўзбекистон халқ депутати Темир Хидиров маъруза қилди.

Шубҳасиз, юртбошимиз Ислом Каримовнинг Сирдарёда сўзлаган нутқи республикамиз ҳаётида жуда катта сиёсий воқеадир. Маърузачи ва сўзга чиққан нотиқлар унда кадрлар сиёсати, жиноятчиликка қарши кураш масалаларида йўл қўйилган хато ва камчиликлар, ишлаб чиқаришни ташкил этишда қатъият етишмаслиги, лоқайдлик ва эътиборсизлик кайфияти кескин танқид қилинганлигини алоҳида таъкидладилар. Бу борада вилоятда олиб борилиши лозим бўлган ишлар хусусида ўз фикр ва мулоҳазаларини билдирдилар.

Йиғилишда мазкур нутқдан келиб чиқадиган вазифалар юзасидан тадбирлар белгиланди.

П. ГАДОЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

* * *

Бухорода вилоят фаоллари йиғилиши бўлди. Йиғилиш қатнашчилари Республика Президенти Ислом Каримовнинг видео тасмага туширилган халқ депутатлари Сирдарё вилоят кенгаши сессиясида сўзлаган нутқини тингладилар.

Йиғилишда сўзга чиққанлар Президент тилга олган айрим хато ва камчиликлар Бухорода ҳам борлиги, мақсад муаммоларни яшириш эмас, балки холисона ҳал этиш, ҳар бир киши ўзига топширилган вазифани сидқидилдан бажариб, ватан, эл манфаати учун жон куйдириши лозимлиги ҳақида гапирдилар.

Фаоллар йиғилишида Бухоро вилояти ҳокими Д. Ёдгоров ҳамда Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Т. Мирёқубов сўзга чиқди.

* * *

Навоий вилояти фаоллари йиғилишида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг Сирдарё вилоят кенгаши сессиясида сўзлаган нутқида ўртага қўйилган вазифалар тўғрисидаги масала муҳокама этилди.

Вилоят ҳокими А. Айдарқулов маърузасида Сирдарёда мавжуд камчиликлар Навоий вилоятида ҳам учрашини айтди, иқтисодий барқарорликка эришиш учун кадрлар сиёсати борасидаги камчиликларни зудлик билан бартараф этиш лозимлигини таъкидлади. Сўзга чиққанлар вилоятда шу кунларда амалга оширилиши лозим бўлган долзарб вазифалар хусусида гапирди.

Йиғилишда Республика Бош вазирининг ўринбосари Қ. Ҳаққулов қатнашди.

(ЎзА).

ХОРИЖДА ҲАМ БОЗОРИ ЧАҚҚОН

АНДИЖОН машинасозлик заводида тайёрланаётган маҳсулотининг жаҳон бозорида харидори кўпайиб бораяпти.

ЗАВОДДА ишлаб чиқарилаётган «Дизел—Т—62—1» маркали мотор ва ПЧХ—0,5 маркали юклагич ихчам ва ёнилғини кам сарфлагани учун жаҳон бозорида харидоргир бўлиб қолди. Сурия Республикасининг ўзи 22 мингта моторни харид қилди. Дастлабки мижозлар бўлмиш Таиланд, Покистон, Куба, Мўғилистон, Чехия ва Словакия мамлакатлари қаторига яқинда Афғонистон ва Бирлашган Араб Амирликлари ҳам қўшилди.

ЧИҚИТДАН ТОЛА ЧИҚАРАДИ

ШАҲРИХОН туманидаги «Азиз» ишлаб чиқариш-тижорат фирмасида пилла чиқитидан тола оладиган дастгоҳ яратилди.

ЗАМОНАВИЙ дастгоҳнинг афзалликларидан бири шуидаки, у электр қувватини кам сарфлайди. Ўрта Чирчиқ туманидаги Ким Пен Хва номли жамоа хўжалиги дастлабки дастгоҳни синовдан ўтказиб, унинг пиллачилик корхоналари учун жуда керакли эканини исботлади.

• *Миннатдорчилик*

Хизмати элга манзур

Тошкент шаҳрининг Шоилҳом Шоюсупов номли маҳалласида беш мингдан ортиқ аҳоли истиқомат қилади. Маълумки, ҳозир бозорда нарх-наво қиммат. Ана шундай пайтда Шайхонтоҳур тумани улгуржи мева-сабзавот корхонасига қарашли 7-дўкон уларнинг жонига аро кираяпти.

Савдо хизмати аълочиси Турсуной Эшматова раҳбарлик қилаётган ушбу дўкон пештахталари ҳамиша янги узилган сабзавот ва меваларга тўла бўлади. Сабаби — сотувчилар харидорларнинг талаб-истакларини ҳисобга олган ҳолда бундай маҳсулотларни пешма-пеш келтиришга ҳаракат қиладилар. Шу боис бу ерга кирган ёшу қари дидига ва заруратига мос маҳсулотни харид қилиб кўнгли бир тўлса, савдо ходимларининг хушмуомалалигидан дили яна бир яйраб чиқади.

— Биз бирорта неъматнинг узоқ туриб қолиши ва сифати бузилишига йўл қўймаяпмиз, — дейди Турсуной опа. — Бунда маҳалла кўчаларида кўчма савдо уюштирилаётгани қўл келаётир. Хизматнинг бу мақбул усули аҳолига ҳам манзур бўлмоқда.

СУРАТДА: Турсуной Эшматова харидор билан муомала қилмоқда.

Шарифахон ҚЎШОҚОВА,
маҳалла хотин-қизлар кенгаши аъзоси, Ўзбекистон халқ маорифи аълочиси.

МИРМУҲСИН,
Ўзбекистон халқ ёзувчиси

КАМОЛГА ЕТСАК ДЕЙМАН

Қалбинг Аллоҳда, қўлинг меҳнатда бўлсин, илм-маърифат шаъмини ёқ, деган, таркидунё назариясини қоралаган, инсонни тараққиётга, яшашга, санъатга чорлаган нақшбандия таълимоти олти юз етмиш беш йилдан кейин ҳам ғоятда муҳим эканлигини ҳаёт исботламоқда.

Айниқса, кейинги асрда қатламлар орасида қолаёзган бу таълимот, бой маданий меросимиз, юртбошимиз Ислом Каримов ташаббуси билан халққа қайтарилди. Тобе ва мустамлака даврида Риё йўлига кириб кетган, дунёқарашимизга тариқат равон йўл кўрсатмоқда. Кишиларни қайтадан ҳақиқатга, иймону ишончга, ҳалол меҳнатга йўлламоқда.

Ўз замонасида бутун дунёни салоҳияти, кучу қудрати билан ларзага солган саркарда Амир Темурга қадимий Шошда, салобатли ҳайкал бунёд этилди. Бу ишда ҳам, яна юртбошимиз ташаббус кўрсатиб, бош-қош бўлдилар.

Ҳазрат Баҳоуддин Нақшбанд таълимоти туфайли юксакликка кўтарилган Мирзо Абдуқодир Бедил бундай ёзган эканлар:

Ҳарки шаъмаш зи илм
дар гирад
То абад доғи марги
напазирад.

(Илм шаъмидан нур олган кимса тоабад ўлим кўрмайди).

Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов буюк аллома Баҳоуддин Нақшбанднинг 675 йиллик тантаналарида қатнашиш учун Бухорога келиб, унинг қабрини зиёрат қилдилар. Бу қутлуғ маросим муносабати билан Бухородаги бир неча хўжаликларда, иншоотларда ва жамоаларда бўлиб, аҳли меҳнат билан мулоқотда бўлдилар. Усмон Юсупов номидаги жамоадаги чорвадор фермер Мустафо Файзуллаев билан бўлган учрашувда Президент, сизнинг олиб бораётган хайрли ишингизга нималар туғаноқ бўлмоқда, деб сўрадилар. Ишнинг кўзини оладиган, серғайрат фермер ўз машаққатли меҳнати ҳақида гапирди-ю туғаноқ бўлаётган баъзи нарсаларни айтмади. Юртбошимиз иккинчи бор унга мурожаат этиб, юракдаги гапни очиқ айтишини, бу кўплаб фермерларга ибрат бўлишини таъкидладилар. Фермер барибир гапни юзакироқ қилди.

Туғаноқлар эса бор... Биринчи галдаги тўсиқ банк соҳамизда ишлаётган кўпгина азизларимиз эскича бюрократ системадан ҳали батамом фориғ бўлмаганликлари. Эрта келинг, индин келинг, кўз хил қоғозларни тўлдириш, қабулхоналарда сарғайиб кутиш, давлат тилини билмайдиган биродарлар ўз тилларида гапиришни талаб қилишлари... Афсус! Бу, биринчи туғаноқ. Мустафо айтмаган иккинчи туғаноқ — эртани ўйламайдиган, бугун бойиб олиш кетига тушган, дўконларда гўшт сотаётган ёш қассобларнинг димоғи шишиб, одамларга қўпол муомала қилаётганидан кўп фахрийлар шикоят қилмоқда. Во-о-ой, буларнинг димоғию қўпол муомаласига илонлар пўст ташлайди! Бойишинг мумкин, аммо одам бўлишинг қийин, дегимиз келади уларга. Ишқилиб заҳматкаш фермерларимизнинг ҳалол ишлаб, боқаётган моллари —етиштираётган гўшту сутлар шу кимсалар қўлига тушмасин-да! Заҳматкаш Мустафонинг гўшту сути мустақиллик учун чинакам меҳнат қилаётган ҳалол одамларга буюрсин!

Мустақиллик шарофати, юртбошимиз ташаббуси билан ўз математикамиз, кибернетикамиз, ўз сиёсатимиз, ўз фалсафамиз, ўз адабиётимиз, асрий меросимиз дунё саҳнасига чиқа бошлади. Собиқ марказ ҳукмронлиги давридачи? У пайтларда фақат алдашарди. Чет элга фақат чирмандакашлару гўзал раққосаларни юбориб: «Мана, четга ҳам чиқаяпсизлар, пахтани, мевани, уранни, вольфрамни... кўпроқ бераверинглар», деб, ҳаракатга солиб қўярди. Бизлар жонжаҳдимиз билан ўйнаб, чирманда чалиб келаверардик. Кўзимиз шираланиб, бурнимиздан нарини кўрмасдик. Азиз ва муҳтарам чирмандакаш биродарларим бебаҳо раққоса қизларимиз бизни кечирсинлар, дарҳақиқат уларнинг хориждаги муваффақиятлари бениҳоя катта, аммо яна такрорлайман, Ўзбекистон ўз сиёсати, ўз фани, математикаси, қўшини-ю мафкураси, ихтиролари билан ҳам дунёга чиқиши керак эди. Мустақиллик бизни, иншооллоҳ, шу улуғ орзуга етказяпти.

Китобот ва шеъриятимиз ҳақида бир-икки аччиқроқ фикр айтмай иложимиз йўқ.

Китоб дўконларимизда муқоваси антиқа безатилган қалин романлар тўлиб кетди. Улар Александр Дюманинг бир неча жилдлик «Граф Монте—Кристо» (600 сўм, 100.000 нусха), Майн Риднинг «Перел судьбы», де Камп ва Б. Нибергнинг «Конон—корсер» (950 сўм). Э. Бойенинг «Меч и сума» (950 сўм, 50.000 нусха), Т. Люциферанинг «Дневник сатаны» (950 сўм, 100.000 нусха), Бруно Травецнинг «Проклятье золота» (950 сўм, 100.000 нусха), Майкл Мурконнинг «Похититель душ» (750 сўм, 35.000 нусха), А. Риплейнинг «Скарлетт» (600 сўм, 100.000 нусха), Эдгар Верроузнинг «Тарзан» (1700 сўм), Генрих Ф. Шумахернинг «Последняя любовь Нельсона» (600 сўм), Митчеллнинг «Унесенные ветром» (500 сўм, 100.000 нусха) ва ҳоказолардир. Уларнинг кўпчилиги Тошкентда босилган. Уларни ўқийман деган кимса хоҳлаган кутубхонасидан топиши мумкин. Ую либ етибди! Аммо қоғоз йўқ деб ўз шоир ва ёзувчиларимизнинг асарларини чиқаришни кўпинча пайсалга соламиз.

Ғарбий Оврўподан келганлар ўзбекнинг ҳам ўз адабиёти борми ёки бизлар қарашиб юбораётирмизми деган савол беришга ҳақлидирлар. Камина бундан бир неча йил муқаддам Прагада бўлганимда китоб магазинлари фақат чех ва словак адибларининг асарлари билан тўлганини кўрган эдим. Харидорлар ўз ватандошлари асарларини фахр билан сотиб олардилар.

Мустақиллик шарофати билан мислсиз ўзгаришлар, ютуқлар ва юксалишлар бўлмоқда. Энг муҳими, инсон ўзгармоқда, инсон қалби чиркин одатлардан фориғ бўлиб, ватанга муҳаббат ҳисси ўсмоқда. Бу, катта ютуқ.

Айтишларича ҳар бир инсоннинг ўнг елкасида яхшилик фариштаси, чап елкасида ёмонлик фариштаси турармиш. Истагим, биз фақат яхши амалларни қилсак, шайтон васвасасига қулоқ солмасак, уни қувиб ҳайдаб, фақат ва фақат камолга етсак дейман.

БУНДА ҲАТТО ЭЛЕКТР ЧИРОҚЛАРИ ҲАМ ПАХТАДАН НУР ОЛАДИ

(Давоми. Боши 1-бетда).

— 2 миллиард 200 миллион сўмдан кам бўлмайди. Унинг 1,5 миллиарди фақат пахтачиликнинг ўзидан.

...Бугун «Гулистон»да тўй. Режа ошириб бажарилган-да: Шу муносабат билан илғорлар шарафига катта дастурхон ҳам безалибди.

— Аслида хўжалик аъзоларини табриклагани келувдим, — деди ҳоким, — Лекин режани ўринлатган хўжаликнинг даласини кўриш ниятим ҳам йўқ эмас, истасанглар, бирга борамиз.

Қишлоқ йўли бўйлаб кетяпмиз. Ўнгу сўлда пахта далалари ястаниб ётибди. Сирасини айтсак, режа уддаланган паллада одатда пахтазорлар ҳосилдан деярли бўшаб қолгучи эди, «Гулистон»да эса бунинг акси. Баъзи пайкалларда ҳосилнинг тенг ярми, балки ундан ҳам кўпроғи турибди.

— Бугунгача давлатга 3200 тонна пахта сотиб, ҳосилдорликни гектарига 34 центнердан оширдик. Режани 130 фоиз бажариш учун ҳамма имкониятлар бор, ҳикоя қилади раис...

Тумандаги Аваз Ўтар номли жамоа хўжалигига И. Бекчоновнинг истеъдодли шогирдларидан бири Аҳмаджон Оллоберганов раҳбарлик қилади. Устоз ва шогирд бу йил расмана эмас, росмана мусобақа боғлашибди.

— Шогирд бўлса-да Аҳмаджоннинг қўли баланд,— гап мавзуи илғорларга келиб тақалгач, деди фахрланиб Исмоил ота.

Туман ҳокими Ш. Жабборовнинг таъкидлашига қараганда, Аваз Ўтарликлар режани ўтган йил ҳам, бу йил ҳам нафақат Янгиариқда, балки вилоятда биринчи бўлиб уддалашга эришибди. Ҳосилдорлик ҳозирнинг ўзидаёқ 38 центнердан ошибди.

«Гулистон»ни илғорликка етаклаган Аҳмад Саидматов, Бахтиёр Худойназаров, Жумабой Юсупов, Матёқуб Юсуповлар ҳамда Аваз Ўтар номли жамоа хўжалигининг донг таратишига сабабкор бўлаётган Пўлат Отаев, Озод Раҳимов, Зариф Пирназаров, Одилбек Ниёзматов бошлиқ бригадаларнинг номи бугун бутун туманга, вилоятга ёйилган.

«Остона» жамоа хўжалиги давлатга пахта сотиш режасини Аваз Ўтарликлардан сўнг вилоятда иккинчи бўлиб уддалаганлиги ҳақидаги хушхабар 7 октябрдаёқ чор тарафга таралганди. Бу хўжаликнинг номи кейинги ўн йилда воҳанинг энг қолоқ хўжаликларидан бири сифатида «машҳур» эди. Ўша хўжалик пахтазорлари бўйлаб боряпмиз. Навбатдаги пайкаллардан бири ёқасида тўхтаймиз.

Режани 150 фоиздан оширган Одилбек Сафоев бошлиқ бригада даласи, — изоҳ беради жамоа хўжалиги раиси Рустам Хўжаев.

Пахтазорга разм соламиз. Далалар ҳамон оппоқ. Бундай пайкаллардан ҳеч бўлмаганда яна 50 фоиз ҳосил йиғиб олиш мумкин. Ниҳоят, биз, мухбирларни анчадан бери «безовта» қилаётган мулоҳаза билан раисга юзланамиз:

— Илғор бўлиш — бағоят шараф. Аммо унга ариниш йўли ниҳоятда машаққатли. Пешқадамлар сафига бир йилдаёқ етиб олиш эса?..

— Ўтмишда «Сувнинг оёғидаги хонадонга қиз берма», деган нақл бўларди. Янгиариқ, бу ерда эса бизнинг «Остона» қишлоғи барча сув йўлларининг охирида жойлашган. Бироқ бизнинг сувимиз етарли. Туманимизга кўпни кўрган ишбошилардан бири, асли шу ерда туғилиб ўсган Шоназар Жабборов ҳокимликка тайинланди-ю, мўл ҳосил учун кураш сув учун курашдан бошланди. Барча сув йўллари оби ҳаёт эмин-эркин оқар ҳолатга етгунча чуқурлаштирилди, бунинг устига мавжуд ариқ-каналларнинг «оёғи» то Қорақум этакларигача узайтирилди. Бу билан ҳам чекланиб қолмадик. Сифатли суғорилган далаларни ўтган йил кузданоқ ҳайдаб қўйдик. Баҳорда ерга уруғ қадаш учун эса бир марта чуқур бороналашнинг ўзи кифоя қилди. Бу билан вақтдан ютдик. Бошқалар чигит экишга эндигина киришаётган кезлари биз бу ишни охирига етказдик. Шунинг шарофатидан сувни у қадар кўп талаб қилмайдиган, аммо анча кеч етиладиган «Бухоро-6», «Ф-175» нав ғўзаларнинг анча эрта пишишини таъминладик. Натижа шу бўлдики, режани энг олдингилар қаторида уддалаб, бир йилдаёқ қолоқлар сафини тарк этдик.

Раиснинг ҳосил сифатию салмоғи, сармоя ва иқтисод бобидаги мулоҳазалари бундан ҳам ҳайратомуз. Унинг айтишига қараганда, хўжалик режани аллақачон уддалаган бўлса-да, кунлик суръат ҳамон 2 фоиздан юқори. Ҳосилдорлик эса 37 центнерга, ялпи хирмон миқдори 3600 тоннага етган. Сандризо Сандризаев, Қозоқ Бобожонов, Соибназар Саидов, Одилбек Сафоев бошлиқ бригадаларда эса гектарига 38—43 центнерлик хирмон барпо этилди.

Раисдан даромад салмоғи хусусида сўраймиз.

— Биласизми, — сал қизишиб дейди у. — режа уддалангандан сўнгги сармоя уни уддалашгача бўлганидан ҳам ортиб кетди. Режани бажаргунга қадар 450 миллион сўмлик пахта сотдик, режадан зиёда сотилган ҳосил эса нақ 500 миллион сўмнинг илкидан ушлаб келди. Президентимиз фармони шарофати туфайли энди қўшимча топширилган ҳосилнинг барчаси ва 100 фоизгача бўлган пахтанинг 20 фоизи, яъни 950 тонна пахта ҳамда ундан олинадиган ёғ, совун, кунжара, шелуха каби маҳсулотлар хўжалик тасарруфида қолади ва пахтакорларга тақсимлаб берилади. Булардан ташқари, пудратга олинган ҳар гектар майдон унинг соҳибига сарф-харажатларни чегириб ташлангандa ҳам 600—650 минг сўм даромад келтиради. Қишлоқда ҳалол меҳнати, жасорати, қолаверса, ишбилармонлиги шарофатидан дастлабки миллионерлар ҳам пайдо бўла бошлади. Пудратчи Рўзимат Салаевнинг оиласи октябрнинг дастлабки 10 кунлигида теримдаги фаол иштироки туфайли 295 минг сўм иш ҳақи олди. Оила ҳозиргача 17 тонна ўрнига 23 тоннадан зиёд пахта сотди. Йил якунига келиб, хонадонга хатлаб берилган 6 гектар пахтазорнинг ҳар гектари 700 минг сўм соф даромад келтириши ҳозирданоқ аён. Демак, Салаевлар оиласи бу йил 4 миллион сўмдан зиёд меҳнат ҳақининг эгаси бўлади.

Ишлар шу тахлит давом этиб, далалар ҳам ҳосилга шу тахлит қайнаб-тошар экан, Янгиариқда ҳамма миллионерга айланиши турган гап.

Хоразм воҳаси «Дўстлик» шаҳри ҳудудидан бошланади. Ўрта Осиёда энг йирик Туямўйин сув омбори яна шу шаҳар тасарруфида. Мамлакатимизда ягона «Мерседец—Бенц» автомобилсозлик заводи ҳам шу ерда қад ростлаяпти. «Дўстлик»ни том маънодаги қурувчи-бунёдкорлар шаҳри ҳисоблашса-да, унинг қарамоғида ўнга яқин дон, чорвачилик, сабзавот ва полизчилик хўжаликлари мавжуд.

Бунёдкорлар ва ноз-неъмат ижодкорлари мана икки йилдирки, пахтачилик жабҳасида ҳам деҳқонларга хос иш тутмоқда. Далаларга «дам бериш» мақсадида алмашлаб экилган майдонлар чунонам яхши ҳосил бермоқдаки, пировард натижа дилларни хушнуд этяпти.

Бу йилги натижалар ҳам ниҳоятда қувончли. Шаҳар тасарруфидаги хўжаликлар пахта тайёрлаш режасини 5 октябрдаёқ республикамизда биринчи бўлиб уддалаб қўйишганди. Ҳозиргача ҳар гектар майдон ҳисобига 30 центнердан зиёд хирмон кўтарилди. Пахтакорлар йил давомида 690 миллион сўмлик даромад олишни мўлжаллаган эдилар. Далалардаги мўл ҳосил бу режага жиддий ўзгартиш киритди. «Дўстлик» пахтакорларининг ғазнадаги жамғармаси ҳадемай 1 миллиард 200 миллион сўмга етади.

Ҳозиргача 3000 тоннадан зиёд ҳосил сотган «Ўзбекистон» жамоа хўжалиги пахтакорлари ютуққа салмоқли улуш қўшдилар. Гагарин номли, «Ҳазорасп», «Хонқа», «Хива», «Гурлан» жамоа хўжаликлари, «Туямўйин» ёрдамчи хўжалиги деҳқонлари эса бугунгача режанинг 160—250 фоиз миқдорида «оқ олтин» тайёрладилар. «Ўзбекистон» жамоа хўжалигининг Саиджон Раззоқов бошлиқ бригадаси пудратчилари эса 45 центнерлик маррани эгалладилар. Шу хўжаликнинг Искандар Сафаров, Гагарин номли жамоа хўжалигидан Яраш Юсупов, «Ҳазорасп» жамоа хўжалигидан Саилхон Болтаев бошлиқ бригадалар аҳлининг меҳнати ҳам жойига тушиб, хирмон пахтага, рўзғор эса ризқ-насибага тўлмоқда.

* * *

...17 октябрь. Хива шаҳри ва тумани ҳокими Эркин Раҳмонов ҳозиргина пахта тайёрлаш режаси адо этилгани ҳақидаги зафарномага имзо чекди.

Ҳокимни ютуқ билан муборакбод этиб, ундан улкан меҳнат ғалабасига нелар боис эришилгани хусусида сўраймиз.

— Ўзбекистон собиқ Иттифоқдаги энг тинч ва осойишта республикага айлангани билан ҳар биримиз фахрланмоғимиз даркор,— юракдан жўшиб тап бошлайди ҳоким. — Аҳиллик, баҳам-жиҳатлик туйғулари тантана қилган элда, албатта, бахт балқийди. Ютуқларимиз боиси — шу. Аммо, биз бошқа бир омилни ҳам назарда тутдик: беҳисоб осори-атиқалари билан дунёга донғи кетган қадимий Хива пахтачиликда ҳам ном таратмоғи керак. Ишни шу мўлжал асосида юргизишга муваффақ бўлдик. Бироқ ютуқларнинг бош сабабчиси манфаатдорликка асосланган иш услублари, Президентимиз Ислом Каримовнинг пахтакорлар меҳнатини қадрлаш борасида қабул қилган фармон ва кўрсатмаларидир. Хиванинг пахта хирмони 28 минг тоннадан, ҳосилдорлик эса гектарига 30 цетнердан ошди.

...Пахтанинг, даланинг оҳанрабоси бор, дейишгани рост. Оппоқ очилган чаноқлар, қолаверса, қўлда терилган ҳар кило пахта учун 25 сўм ҳақ тўлаш юзасидан республика Вазирлар Маҳкамасининг қарори кимни ҳам ром этмайди, дейсиз? Ортиқча сафарбарлик ва шиорбозликка ружу қўйилмаса-да, Хивада 15 мингдан зиёд киши ўз хоҳиши билан теримга отланди. «Хива», Ал-Хоразмий номли, Паҳлавон Маҳмуд номли, Р. Мадаминов номли, «Қорақум» жамоа хўжаликларининг деҳқонлари бу курашда алоҳида уюшқоқлик кўрсатдилар.

Терим бошланиши арафасида бу йилги хирмон салмоғини 35 минг тоннага етказиш ният қилинганди. Йўқ, хом ўйлашган экан. Эндиги ният — 40 минг тонналик марраии эгаллаш.

Далалар чиндан ҳам кишини ўзига ром этади, қўллар беихтиёр адоғи йўқ оппоқ чаноқларга интилади. «Хива» жамоа хўжалиги далаларида одамлар алоҳида меҳр-муҳаббат билан пахта теришмоқда. Мана, пудратчи Қувонч Отажонова қизлари Дилфуза, Феруза, Назокатлар билан терган пахта тарозига тортилди. Мавжуд 2 гектар майдон ҳисобига 12 тонна пахта топшириб, ҳосилдорликни 60 центнерга етказган бўлишса-да, бир кун мобайнида яна 480 килограмм ҳосил теришибди. Оила бошлиғи ҳозирнинг ўзидаёқ нақ 2 миллион сўм даромад кўрганини маълум қилди.

...«Қорақум» жамоа хўжалигида ҳам қувончли воқеанинг устидан чиқдик. Раис Раҳимберган Матрасулов ўтган ўн кунлик ғолиби — бригада бошлиғи Исмоил Салаевга мафтункор Хива гиламини тақдим этди.

Эҳ-ҳе! Бу янглиғ кўнгил очар манзараю маросимларни бугун нафақат қадимий Хива, балки паҳлавон Хоразмнинг чор тарафида кўрасиз.

* * *

...Шом маҳали Хивадан қайтаётиб, Урганч туманидаги «Истиқбол» жамоа хўжалиги ҳудудида катта йўлни тўлатиб келаётган дуррас-дуррас йигит-қизлар рўпарасидан чиқдик. Улардан «Йўл бўлсин» деб сўраймиз. Тошкент меъморчилик ва қурилиш муҳандислари институтининг Урганч бўлими талабалари эканлигини, теримдан ётоққа қайтишаётганини маълум қилишади. Бўлим раҳбари, доцент Рустам Қўчқоров ҳам улар орасида.

— Илм даргоҳимизда 150 талаба таҳсил олади, теримда қатнашаётганлар эса 147 киши. Ҳаш-паш дегунча 100 тоннадан зиёд пахта тердик, — деди у қониқиш билан. — Олдинги йиллари айрим пудратчилар далада ҳосил камлигини рўкач қилиб, ҳашарчиларни қувлаб солган нохуш ҳолларга ҳам гувоҳ бўлган эдик. Бу йил унинг акси. Қанча кўп терсак-да, далалар эртасигаёқ яна оппоқ тусга киради. Ҳар куни ҳузуримизга ўнлаб пудратчи мадад истаб келаяпти. Талабин имкон қадар кўпроқ ва яхшироқ қондиришга ҳаракат қиляпмиз. Яқинда Урганч шаҳар ҳокимининг шаҳар аҳлига мурожаатини ўқидик. Унда воҳа иқтисодиётининг асоси ҳисобланмиш пахта ҳосилини териш ва тайёрлашга фаол ҳисса қўшиш ҳар бир фуқаронинг бурчи эканлиги ўқтирилган. Гарчи талаба-муаллим эсак-да, пахта — ҳаммамизнинг ризқ-насибамиз. Бу ҳаётий неъматни йиғиб териб олишга муносиб улуш қўшолсаккина ўзимизнинг бурчимизни адо этган ҳисоблаймиз.

* * *

...Вақт хуфтонга яқинлашмоқда. Уйга қайтаяпмиз. Олисдан Урганчнинг ёрқин чироқлари кўзга ташлана бошлади. Шаҳарга кираётиб, хаёлга қуйилиб келаётган фикрларни бир жойга жамладик: бугун вилоят рўзғорини юргизишда шу «оқ олтин»нинг ҳиссаси катта. Ҳатто чироқлар ҳам унинг шарофатидан порлоқ. Воҳанинг турли тарафларида пахтани қайта ишлаш ва тайёр маҳсулот бериш корхоналари бирин-кетин қурилиб битгач эса, буёғи янада дориламон ҳаёт...

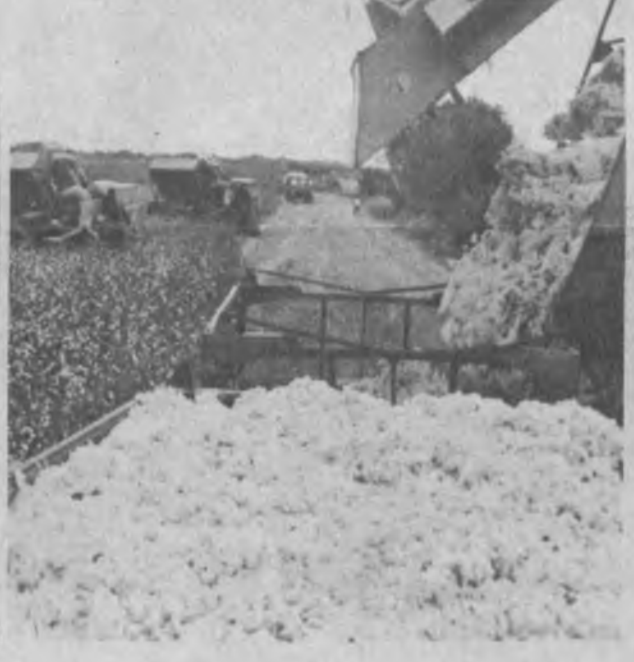

СУРАТЛАРДА: 1. Вилоят ҳокими, Ўзбекистон Республикаси халқ ноиби Марис Жуманиёзов. 2. Хива туманидаги «Хива» жамоа хўжалигининг илғор пудратчиси Қувонч Отажонова ва унинг қизлари Назокат, Дилфуза ҳамда Феруза. Улар бу йил 2 гектар майдонининг ҳар гектаридан 60 центнердан «оқ олтин» йиғиштириб олдилар. 3 .Урганч туманидаги Охунбобоев номли жамоа хўжалиги пахта далаларида машина терими.

Қ. ОТАЕВ олган суратлар.

МЕҲНАТУ КУРАШГА КАМАРБАСТА ХАЛҚНИНГ ТОЛЕИ МУДОМ БАЛАНД БЎЛАЖАК

(ҲОКИМ ШАРҲИ)

Шу кунларда вилоят ҳокими, Ўзбекистон халқ депутати Маркс Жуманиёзовнинг руҳи тетик, аммо хаёли турли режалар билан банд.

— Бугунги гурунгимиз пахта ва пахтакор хусусида. Режа мамлакатда биринчи бўлиб уддаланди. Шу ҳақдаги ўй-фикрларингиз билан ўртоқлашсангиз.

— Пахта-вилоятда хорижга сотиладиган асосий маҳсулот, хом ашё. Унинг иқтисодиётимиздаги беқиёс аҳамиятини идрок этмаган киши орамизда бўлмаса керак. Режа уддаланадиган ушбу ажойиб кунни кўп кутдик. Ўтган йиллар мобайнида табиат меҳру шафқатини Хоразм деҳқонидан дариғ тутди. Оқибатда иқтисодиётимиз танг аҳволда қолди.

Юртимиз меҳнатсевар деҳқонлар диёри эканлигига кейинги икки йил давомида яна бир карра яққол ишонч ҳосил қилдим. Бу йилги меҳнат ва машаққатлар ўрнига тушаяпти. Гапнинг рости, бу йилгидай мўл ҳосил деҳқонга ҳамиша ҳам насиб этавермайди. Аммо ҳосилнинг ози ҳам, кўпи ҳам аввалambор меҳнат маҳсули. Табиат нечоғлик саҳийлик қилмасин, барибир меҳнатсиз, машаққатсиз, тўкин ва тўкис турмуш йўқ. Шундай экан, бунёд этилган 310 минг тонналик хирмонимиз замирида катта меҳнат, изланишу, омилкорлик мужассам. Ғўза, гарчи фойдали ҳароратни ўтган йилгидан 170 даража кўп олган бўлса-да, ўртача кўп йиллик меъёрдан 150 даража иссиқликни кам олганлиги деҳқон ва мутахассисларимизда озмунча ташвиш туғдиргани йўқ. Аввалги йиллари кўсаклар пишиб етилмаёқ совуқ уриб кетарди. Демак, воҳа шароитида экинни эрта етилтириш — деҳқон зиммасидаги асосий вазифа. Бу йил ана шу ниятда иш юритдик. Натижа шунга олиб келдики, сентябрнинг дастлабки ўн кунлигидаёқ асосий майдонлардаги ҳосил пишиб етилди. Ғўзанинг устки қисми ва айрим кеч экилган пайкаллардаги кўсаклар ҳам тўла пишиб етилмоғини таъминлаш мақсадида экин баргини сунъий тўкдиришга кўпам шошилмадик.

Деҳқончиликда нав танлаш муҳим аҳамиятга эга. Далаларимизга бу йил илк бора экилган «Бухоро-6» ва «Ф-175» навларининг хусусиятини синчковлик билан ўрганиб олган деҳқоннинг оши олчи келди. Бу навларнинг ҳосилдорлиги ва толасининг сифатига қойил қолса арзийди. Лекин битта камчилиги бор: узоқ муддатли парваришга муҳтож. Кам суғорилиб, қатор оралари чуқур шудгор қилиб қўйилган далаларда ҳосил қайнаб-тошади ва барвақт етилади. «Дўстлик» шаҳри, Янгиариқ, Хива, Гурлан, Боғот, Янгибозор туманлари қарамоғидаги хўжаликларнинг пахтакорлари худди шундай усулни қўллаб, мўл ва сифатли ҳосил етиштирдилар. Бироқ баъзи навларнинг яккаҳокимлиги, айни пайтда меъёридан зиёд кўпнавлиликка асосланган деҳқончилик усулларини хушламаслигимни ҳам очиқ айтмоғим зарур.

Алмашлаб экиш сиёсатини тўғри юргизиш — ютуқлар калити. Биз кейинги даврда пахта-шоли алмашлаб экиш усулининг афзалликларини амалда синадик. Шоли ўрнига пахта экилган кўпгина далалар кутилганидан ҳам зиёд ҳосил бермоқда. Экин эрта пишиб, тола сифати яхшиланмоқда.

Бу айтганларимнинг бари —деҳқончилик усуллари. Асосий омил эса, юқорида баён этилгандай, халқ меҳнати, уюшқоқлиги, баҳамжиҳатлиги. Хоразмликлар бу йил давлат буюртмасини 40 иш кунида бажаришга эришдилар. Теримда эса 170 мингдан зиёд киши қатнашди. Далаларга ҳали ҳеч қачон бунчалик кўп одам чиқмаганди. Шунингдек, қўл кучи ёрдамида кунига ҳеч вақт 3—3,5 фоиз пахта теришга ҳам эришилмаганди. Бу йил ана шу марраларга биринчи бор эришдик. Ҳосилнинг сифатини сақлаган ҳолда эрта теришга асосий эътиборни жалб этганимиз ҳам яхши самара берди. Президентимиз Ислом Каримовнинг ташаббуси билан қўлда терилган ҳар бир кило пахта учун 25 сўм иш ҳақи жорий қилинганлиги сафарбарликнинг ўз-ўзидан ва оммавий равишда бошланиб кетишига асос бўлди. Ўнларча, юзларча оилалар ўтган бир ярим ой мобайнида бир неча юз минг сўмдан иш ҳақи олдилар. Терим даврида жами 7 миллиард сўм маблағ иш ҳақи тарзида тарқатилди. Аммо йиғимтерим суръати ортиб, ялпи ҳосилнинг барчаси биринчи навга топширилгани шарофатидан бу маблағ ёнга қолди. Терим даврида умумий даромаднинг атиги 12—13 фоизигина иш ҳақи сифатида тақсимлангани қишлоқ меҳнаткашлари чўнтагига қоладиган сармоянинг ниҳоятда катта бўлишидан далолат бераяпти.

Ҳозир Хоразм деҳқони чинакам пахта йили сururини бошидан кечираяпти. Орзуўйларимиз ҳам, албатта, пахта ҳосилига яраша. Ўтган икки йилги қарзимизни ҳам бу йил узмоқчимиз. Бунинг учун давлатга яна 60 минг тонна пахта етказиб берамиз.

Вилоят аҳлининг мўл ва сифатли хирмони воҳага кўрсатилган катта моддий-техникавий мадад маҳсулидир. Бундай мадад, ҳиммат, йўл-йўриқ ва маслаҳатлар учун республикамиз ҳукумати, вазирлик ва идораларнинг раҳбариятларига самимий ташаккур изҳор этамиз. Президентимиз Ислом Абдуғаниевич Каримовнинг оқилона раҳбарлик услуби ҳал қилувчи омилга айланди. Ғўза парвариши авж олган ёз ойларида у кишининг Хоразмга ташрифи ва пахтакорлар билан ҳамнафас, ҳамқадам бўлганини элдошларимиз ҳанузгача фахр туйғулари билан эслаб юришибди.

Пахта далалари йиғим-теримнинг ягона жабҳаси эмас. Айни кунларда шоли ўримйиғими ҳам энг масъулиятли юмуш даражасига кўтарилган. Бу қимматли озиқ-овқат экинига мамлакатимизда ҳам, унинг ташқарисида ҳам талаб ниҳоятда катта.

Шуни қониқиш билан айтиш мумкинки, бу йил вилоятда шолидан мисли кўрилмаган мўл ҳосил етиштирилди. 1992 йилда жами 81 минг тонна шоли етказиб берган бўлсак, бу йилги хирмон салмоғи камида 135 минг тоннага етади. Ҳосилдорлик эса гектар ҳисобига 40 центнерга кўтарилади. Шоликорларимиз ушбу йил ҳосилидан қарийб 200 миллиард сўм даромад олишни мўлжаллашаяпти. Бу ҳам, албатта, вилоятда турмуш ва иқтисодиёт даражасини яхшилашга хизмат қилади.

Умуман, йилимиз ҳосилотли ва сербарака келаётганига оид бундай мисоллар оз эмас. Меҳнату курашга камарбаста халқнинг толеи, албатта, баланд бўлишига ишончимиз комил.

Абдулла СОБИРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

▸ *Шеърият*

ГЎЗАЛЛИК—ҚАЛБ КАШФ ЭТГАН ТУЙҒУ

Исмат Санаев 1942 йил Пахтачи туманидаги Ниёзжоби қишлоғида туғилган. Самарқанд Давлат университетининг филология факультетини тамомлаган. Унинг шеърлари республика матбуотида, «Ёшлик» (1979 йил) альманахида, «Бойчечак» (1987), «Йигит омон бўлса» (1990 йил) коллектив тўпламларида эълон қилинган. Шоирнинг «Тоғ гули» (1984 йил), «Бизнинг олам» (1988 йил), «Армонли дунё» (1993 йил) китоблари нашр этилган.

И. Санаев Ўзбекистон Республикаси халқ депутати, республика Олий Кенгашининг Ошкоралик қўмитаси аъзоси.

БЎСА

Руҳ қуши боғлаб қанот истадим бир бор бўса,
Олди дилдан ороми ташвиши бисёр бўса.

Истило қилгач кўнгилни лаъли лаблар лаззати,
Гоҳо куч бахш этди, гоҳ айлади бемор, бўса.

Севгилим қилма гумон, ўзгага йўқ ҳеч кўнгил,
Шубҳалар айлаб сўқир қилмасин хор-зор бўса.

Ошиқ аҳли чекса ғам тор келур бу кенг жаҳон,
Истагим: қадрига ет, бўлмасин бозор бўса.

Лоф эмас, шоҳ касридан беқанот учмас эди,
Бибихон ёноғидан олмаса меъмор бўса.

Айблама қўйгин мени ишқ аро овора деб,
Айт ахир кимларни ҳам этмагай хумор бўса.

То тирикман, сарвиноз, ўйлама ҳеч Исматниг,
Сўрамас сендан жаҳон, сўрагай такрор бўса.

ТОЛ

Толни йиқитдилар қиймалаб,
чопиб,
Баргин байроқ қилиб кўкарди
яна.

Белдан кесди.
Каллак дея ном топиб,

Баргин балдоқ қилиб кўкарди
яна.
Хивчини кесиб отдилар сойга,
Ариқнинг лабидан топди
шараф-шон.
Кўйдилар чағиртош ҳукирон
жойга.
Исёнкор навниҳол кашф этди
макон.

Ерга қозиқ қилиб қоқдилар уни,
Яшамоқ қасдида бош кўтарди
тол.
Майин барг қанотин ёзгани
куни.
Кулгандай туюлди шўрликка
иқбол.

Охир,
Ном қўйдилар тол деб, толмади,
Кураш мақсадидан асло
қолмади.

ГЎЗАЛЛИК

Гўзалликка кўтарманг қилич,
Совуқликни хуш кўрмас, у ҳеч.
Гўзаллик — қалб кашф этган
туйғу.
Пок хаёлнинг тўкис сайқали.
Гўзаллик-ранг қўмсаган орзу,
Нур сачратган ҳислар ҳайкали.

Ишқ туғилмас қаҳру ғазабдан,
Совуқликдан яралмас оташ.
Гўзалликсиз нуқул азобдан,
Иборатдир дунёни англаш.
Гулга пичоқ санчади нодон,
Завқ олмайин унинг атридан.
Нафосатдан бебаҳра инсон,
Ором топмас ғазал сатридан.

Гўзаллик—завқ, ташна ҳарорат,
Ошиқ дилнинг олий тилаги.
Гўзаллик—кашф, буюк маҳорат,
Из қолдирган инсон билаги.

Ҳайрат билан тирикдир мудом
Завқу-шавқдан олади нафас.
Муҳаббатсиз бенишон, беном,
Кенг дунё ҳам унга тор қафас.

Чопқирликда ожиздир хаёл,
Рақам етмас унинг ёшига...
Гўзалликнинг тимсоли — аёл,
Қўл кўтарманг аёл бошига.

Юзларига термулинг тўйиб,
Кўзларига ташланг бир назар.
Дил гавҳарин синдириб қўйиб,
Чўчитмоқдан этинг минг ҳазар.

Хушбўй зулфдан завқ боғлар
қанот
Сирли эртак сўзлаб берар лаб,
Қош нозланар,
Киприк бетоқат.
Қалб амрин кўз айтар битталаб.

Сочларининг ҳидидан сармаст,
Тингланг нозик қалбнинг
розини.
Қуёшгача руҳ кўтарсин даст,
Гўзалликнинг пок овозини.

Дағал қўллар ёрнинг кафтида,
Эркаланиб муродга етсин.
Қалб жўш уриб,
Лаблар тафтида
Садоқатли дунё кашф этсин.
Туғён урган ҳислар кўпириб,
Жило берсин руҳ оламига.
Нафосат минг бир рангга кириб,
Малҳам бўлсин дил аламига.
Кўл кўтарманг аёл бошига,
Ишқ сўнмасин баргдай узилиб,
Кўздан оққан томчи ёшига,
Ғарқ бўлмасин юрак муз бўлиб,

Гўзалликка кўтарманг қилич,
Совуқликни хуш кўрмас у ҳеч.

* * *

Севгилим!
Ҳеч қачон қилмагин гумон,
Сўзимга ишонмай, нуқсон
излама.
Босган қадамимдан айб топиб
осон,
Бевафо атамоқ йўлин кўзлама.
Сен учун кузатар миллион
кўзлар,
Миллион қулоқлар мақталдир
менга.
Бир ғубор кўрса ҳам ўзнигта
сўзлар
Зарра айб топса ҳам етказар
сенга.

Исмат САНАЕВ.

ОРИЯТ

Ўзбекда биров узоқ юртга йўл олса, айниқса, болалар ўқишга кетаётган бўлса, чўнтагига пул солиб қўйиш одати бор. Ўғлим Туркияга ўқишга жўнаётганида амакиси эллик доллар берган экан, олмабди. Нега бундай қилдинг, деб сўрасам, бизнинг пулга жуда кўп бўлиб кетар экан, деди. Туркияда юрганида эса, борган одамларни томоша қилдирибди, меҳмон қилибди. Барча ҳаражатини ўзи кўтарибди. Аэропортда кузатаётганида бир-икки доллар беришган экан олмабди. У ҳолда ҳам, бу ҳолда ҳам орияти йўл қўймаган.

Абдулла Қаҳҳор уятни қўрғоннинг қоровули, душман қўрғонни босишдан олдин қоровулни қўлга олади, деган эди. Қўрғон ичидаги энг қимматбаҳо мулк, менимча, орият бўлади.

Президентимиз яқинда Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг мўътабар минбаридан нутқ сўзлади. Эндигина мустақилликка эришган жуда кўп давлатларнинг раҳбарларидан фарқли ўлароқ, юртбошимиз дунё ҳамжамиятини Ўзбекистоннинг беқиёс иқтисодий имкониятлари билан таништирди, қўлини чўзиб садақа сўрагани йўқ. Аксинча, яқинда аъзо бўлганимизга қарамай, БМТнинг эски аъзоси сингари жуда кўп амалий муаммоларни ўртага ташлади. Ҳатто БМТ фаолиятини танқид ҳам қилиб ўтди. Умуман, Президентимизнинг хорижий давлат раҳбарлари, ишбилармонлар, сармоядорлар билан учрашганда Ўзбекистоннинг бой имкониятларини таъкидлашдан чарчамаслиги, барча билан тепа-тенг гаплашиши, ёрдам сўраш эмас, ҳамкорликка даъват этиши бошқа фуқаролар қатори менинг ҳам юрагимни ғурурга тўлдиради. Бу нима, деб сўрайман. ўзимдан. Ва жавоб бераман: ОРИЯТ!

Отабек Кумуш билан ўзи ўртасидаги ғовни олиб ташлайди — уч манфурни ўлдиради. Аммо, дарров ёри олдига суюнчи сўраб югурмайди, аксинча, Тошкентга жўнаворади. Бу — ОРИЯТ.

Анвар дўсти Султоналини ноҳақ жазодан қутқариш учун не машаққатлар билан етишган Раъносидан ҳам, жонидан ҳам кечиб, дор остига боради. Бу ҳам — ОРИЯТ.

Мирзо Улуғбек суюкли Фирузасини поклигига ишончи комил бўлса ҳам, сарой тўғрисида ҳар хил ғап-сўзлар тарқалмаслиги учун унга «Сева-сева талоқ» беради. Бу ҳам — ОРИЯТ.

Мустақиллигимизнинг бир йиллигини ҳам, икки йиллигини ҳам муносиб тарзда, чинакам тантана қилиб нишонладик. Бу байрамлар шарофати билан Тошкентимиз янада кўркамлашди. Бир йилликда мустақиллик майдони қиёфасини ўзгартирди — ҳақиқий мустақил республиканинг марказий майдонига айланди. Икки йилликда эса Амир Темур бобомиз ўз юртига қайтди. Буюк зотларнинг ташрифи ҳам шарофатли бўлади: чакалакзор бўлиб ётган инқилоб хиёбони бобомизнинг ташрифи туфайли бутунлай ўзга кўрк, ўзгача таровват касб этди. «Туркистон» театрининг пойтахтимизга янада салобат бахш этганини айтмайсизми?

Шу гапларни ёзяпман-у, буларни ўқиган айрим кишиларнинг қанчалик энсаси қотишини ҳис қилиб турибман. Улар моддий аҳволимиз бундай-ку, шу дабдаба-асъасалар шартмиди, дейди. Кўп суҳбатларда эшитганман бундай гапларни. Мустақиллигингни қўй, қорнимни тўйғаз, дейдиганлар ҳам оз эмас.

Мустақиллик — тарихий ҳодиса, демак, уни одамлар шуурига сингдириш, уни кўз-кўз қилиш ҳам муҳим вазифалардан эмасми? Тошкентнинг ободонлигига, мустақил республикамиз пойтахтини халқимизнинг фахрига айлантиришга сарф қилинадиган маблағ барибир камимизни тўлдиришга етмайди. Шундай экан, қаддимизни керишимиз, мустақиллигимиз шарофатини намойиш қилишимизнинг нимаси ёмон? Ахир, бу ҳам ОРИЯТ иши-ку! ОРИЯТИ бор одамлар, ОРИЯТИ бор эл қиладиган ишлар-ку булар!

Ориятда гап кўп. Орият одамни қулликдан халос қилиши ва аксинча (у йўқ бўлганида), қуллик асоратига солиши мумкин. Орияти бор одамгина озод, мустақил бўла олади. Орият молдунёдан, мансабдан, сохта иззат-икромдан юқори туради. Ориятли инсон ҳар хил шубҳали инъомлардан ҳам бош тортади. Ориятли одам очидан ўлса ўладики, бировга ялиниб-ёлвормайди, иззатини оёқости қилмайди. Ориятли одам ўзининг шаънини ўйлаганидек, ўзганинг қаддини ҳам ерга урмайди, ўзини таҳқирлатиб қўймаганидек, ўзгани ҳам ҳақоратга қўймайди, уни, умуман, ожизларни ҳимоя қилади.

Кўҳна ривоят эсимга тушди. Бир овчи йигит ўлжасининг орқасидан эргашиб келавериб, тоғ чўққисининг шундай жойига бориб қоладики, у ердан на олдинга юриб бўлади, на орқага қайтиб. Сал қимирласа — пастга учиб кетади. Йигит шу ҳолича тураверади, тураверади. Ўзини пастга ташлай деса — жон ширин. Ҳамқишлоқлари қараса — аҳвол чатоқ. Йигитнинг жасади қарға-қузғунларга ем бўладиган. Мусулмон одати бўйича одамнинг жасади ерга кўмилиши керак. Маслаҳат қила-қила, ахийри кўпни кўрган бир қариянинг гапига кирадилар: бир йигит. овчининг ёш хотинини қоя тагидаги майдонга олиб келиб, қучоқлайди. Шу пайтгача жони ширинлик қилиб турган овчи бу манзарани кўргач, наъра тортиб ўзини пастга отади...

Одамга баҳо берганимизда қаҳрамонлик, жасорат, фидойилик, эътиқод, номус, муҳаббат, садоқат, меҳр, вафо... сингари тушунчаларни тилга оламиз. Ҳар кишида мана шу сифату фазилатлар қай даражада мужассамлаганига қараб унинг устидан ҳукм чиқарамиз. Бу хато эмас, албатта. Аммо, кўпинча ана шу хислату фазилатларнинг бевосита ориятга боғлиқ эканини, бу хислату фазилатлар фақат ориятли одамларгагина хос эканини унутиб қўямиз. Ориятсиз одамларда «кузатганимиз» бу хислату фазилатларнинг барчаси СОХТА, ориятсизликнинг ниқоби бўлади, холос.

Бунга кўплаб мисол келтирса бўлади. Айниқса, «қайта қуриш», мустақиллик инъом этган эркинлик туфайли юзага чиқиб қолган, мен тўлкининг ёлиман, деб кўкрагига урaётган, аслида эса кўпикдан ўзга нарса бўлмаган унсурлар ҳар қадамда учраб турадики, зукко, фаросатли, хуллас, ОРИЯТЛИ одамнинг буни кўрмаслиги мумкин эмас.

Ана шу мисолларни эсга олинг-да, атрофингиздаги одамларга назар солинг. Қандай туйғуларни кўнгилдан кечирасиз, қандай хулосаларга келасиз?

Бу мулоҳазалардан мақсад — кимларнидир танқид қилиб (ориятли одамга танқиднинг кераги йўқ, ориятсиз одамга эса — фойдаси), кимларнидир мақташ эмас. Мақсад — юртдошларимизга асрий истибдод туфайлими, унутиб қўйгани — ўзлигини эсига солиш.

Худога шукрки, мустақиллик замонининг учинчи йилида яшаяпмиз. Аммо, мустақиллигимиз ҳали мурғак, унинг қандай улғайиши ўзимизга, ОРИЯТИМИЗГА боғлиқ эканини унутмаслигимиз керак. Инсонни бошқа мавжудотдан ОРИЯТИ ажратиб туради. Шунинг учун ҳам Худойи таоло яратган барча мавжудотлар орасида фақат инсон мустақилликка интилади, мустақиллик учун курашади, мустақиллик учун, керак бўлса, жонини беради.

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти пештоқида байроғи ҳилпираб турган, шу нуфузли ташкилот минбаридан Президенти ориятини жаҳонга намоён этган ОРИЯТЛИ республикамизнинг ОРИЯТЛИ фуқароси бўлайлик! Ана шундагина ўзимизни чинакам мустақил деб ҳисобласак, бу тўғрида оламга жар солсак арзийди. Чунки, ОРИЯТЛИ одамгина МУСТАҚИЛДИР!

Машраб БОБОЕВ.
(ЎзА).

• *Тиббиёт муассасаларида*

ШИФОКОР БЕМОРГА ҚОН БЕРАДИ

Гавҳарни тиббий назоратдан ўтказган врач, албатта, уни касалхонага ётқизиш зарурлигини, акс ҳолда хасталик оғир оқибатларга олиб келиши мумкинлигини айтди. Буни эшитган Шавкат ака бўшашиб кетди. Дўхтир буюрган дори-дармонларни топа олсам яхши эди, деган фикр кечди хаёлидан. Чунки, бугунги шароитда булар ҳам тақчил бўлиб қолган. Лекин ҳозир уёғини ўйлайдиган вақт эмас. Қизини ётқизмаса бўлмайди. Ота шу ўйлар исканжасида уни пойтахтдаги 2-болалар юқумли касалликлар шифохонасига олиб келди. Бу ерда бирбиридан меҳрибон шифокорлар уларни жуда яхши кутиб олишди. Ҳозир касалхонада дори-дармонлар етарли, унинг мулоҳазалари ўринсиз эканлигини айтишганда, отанинг кўнгли таскин топди...

Шифохона 1937 йилда ташкил этилган бўлиб, ҳозир у ерда 6 та бўлим мавжуд. 1982 йил эса «ҳаётбахш» бўлими очилган эди.

— Шифохонамиз шаҳар миқёсидаги даволаш муассасаларидан бири бўлгани учун беморлар кўп келади, — дейди биз билан суҳбатда «ҳаётбахш» бўлими бошлиғи, 1-тоифадаги врач Зуҳро Саиджалолова. — Лекин ҳалигача беморлар ҳам, уларнинг ота-оналари ҳам бирор нарсадан норози бўлишгани йўқ. Яъни, шифохонамизда зарур бўлган барча шарт-шароитлар муҳайё. Бизнинг ягона мақсадимиз — оналар фарзанд доғида аччиқ кўз ёш тўкмасинлар. Бу йил гўдакка она сутини бериш йили, деб белгиланган. Ана шунга риоя қилган ҳолда, биз аввало оналарнинг ўзларини даволаб, болага сунъий сут бермасликка ҳаракат қиляпмиз.

— Биз боланинг тезроқ соғайишига имкон қадар ҳаракат қиламиз, — дея суҳбатга қўшилади катта ҳамшира Шоира Қурбонова.— Зарурат туғилганда ходимларимизнинг ўзлари беморларга қон беришади. Яқинда Садоқат исмли беш ойлик қизчани олиб келишди. Аҳволи ниҳоятда оғир эди. Биринчи навбатда гўдакка кучли антибиотиклар бериб, унинг ҳаётини сақлаб қолиш чораларини кўрдик. Зарур бўлиб қолгач, қизчага Зуҳро опанинг ўзлари қон бердилар. Натижада гўдак бир ўлимдан қолди. Яқинда унга жавоб бердик...

Шу пайт Зуҳро опа, «бу гаплар шартмиди?» дегандек, секин Шоирахонни туртади. Сезиб турибман, ишига меҳр қўйган камтарингина Зуҳро опа ўз шаънига айтилган жиндаккина мақтовдан ҳам ўнғайсиз аҳволга тушди. Аммо иорасида гўдакларнинг ҳаётини асраб қолиш учун керак бўлса, жонини ҳам аямайдиган бундай фидойи врачлар ҳар қанча мақтову таҳсинларга лойиқдир

— Тўғри, бугунги шароитда баъзи касалхоналарда дори-дармон танқислиги сезилаётгани табиий. Аммо биз бу борада ҳеч қандай қийинчиликка дуч келмадик, — деди шифохона бош врачи Яйра Ҳакимова. — Таъминотимиз жуда яхши. Бу эса келажагимиз бўлмиш, болаларнинг соғлом, баркамол бўлиб вояга етишлари учун ҳукуматимиз томонидан қилинаётган ғамхўрликларнинг яққол далилидир. Президентимиз томонидан «Соғлом авлод учун» орденининг таъсис этилиши эса айни муддао бўлди.

— Яйра опа, шифохонада йилига қанча бола даволанади?

— Тахминан, уч мингга яқин бемор болалар бизга мурожаат қилишади.

— Уларнинг юқумли касалликларга чалинишларига нималар кўпроқ сабаб бўлади?

— Қишда юқумли сариқ касаллиги билан оғриганлар айниқса кўпаяди. Ўзингиз яхши биласиз, ёз ва куз фаслларида хилма-хил нознеъматлару мева-чевалар пишиб етилади. Ана шундай чоғларда бизнинг ташвишимиз айниқса ортади. Негаки, ёш болаларнинг ҳўл меваларни ювмасдан истеъмол қилишлари оқибатида улар орасида ўткир юқумли ичак касалликларига чалиниш ҳоллари тез-тез содир бўлади. Шунингдек, иссиқ кунларда сунъий сут ва сут маҳсулотларинң музлатгичларда сақланмаса, улар тез айнийди. Шунинг учун ота-оналардан илтимосимиз имкон қадар юқоридаги ҳолларга йўл қўймасликка ҳаракат қилишса. Ҳар ҳолда, касалликни даволашдан кўра, унинг олдини олган дуруст.

Лобар ҚЎЧҚОРОВА,
«Халқ сўзи» мухбири.

ТАНИМАДИНГ-А... Т. Ҳамроқулов тасвири.

• *Рекордлар, воқеалар, натижалар*

АМЕРИКА САРИ

КЕЛГУСИ йили Америкада ўтказиладиган жаҳон футбол чемпионатининг финал қисмида иштирок этадиган яна икки жамоа аниқланди.

Польша майдонида 3:0 ҳисобида ғалаба қозонган Норвегия терма жамоаси ўз гуруҳида муддатидан олдин ғолиб чиқди. Тўққиз ўйиннинг еттитасида ғалаба, иккитасида дуранг — ажойиб натижа. 10 ноябрда Туркия билан бўладиган ўйинда қандай натижа қайд қилинишидан қатъий назар норвегияликларга иккинчи гуруҳ баҳсларида, на инглизлар, на голландлар ета олади. Ушбу гуруҳдаги иккинчи йўлланма соҳиби ҳам Польшада аниқланадиган кўринади. Негаки, 13 очко билан иккинчи ўринни эгаллаб турган Голландия терма жамоаси 17 ноябрда бу ерда ўзларининг охирги учрашувларини ўтказишади. Улар ҳеч бўлмаганда дурангга эришсалар ҳам 11 очко билан учинчи ўринда бораётган Англия терма жамоасини жаҳон чемпионатининг финалида қатнашишдан маҳрум қилиб, гуруҳдаги иккинчи йўлланмани қўлга киритишади. Англияликлар 16 ноябрда Сан-Маринонинг меҳмони бўлишади.

Европа чемпионатининг финалчиси Швеция терма жамоаси ҳам АҚШга тайёра чипталарини буюртма қилавериши мумкин. Швецияликлар ўз майдонида Финляндияни 3:2 ҳисобида мағлубиятга учратгач, шундай ҳуқуққа эга бўлишди. Ушбу гуруҳда қатнашаётган Исроил жамоасининг сафарда Францияни мағлубиятга (3:2) учратишини шов-шувга сабаб бўладиган ҳодиса дея баҳолаш мумкин. Бу мағлубиятдан сўнг французлар ўзларини жуда оғир аҳволга солиб қўйишди. Улар энди асосий рақиби Болгарияни ўз майдонида мағлуб этиши керак.

Шундай қилиб 24 финалчидан 13 таси аниқланди. Булар — АҚШ (майдон эгаси), Германия (жаҳон чемпиони), Мексика, Греция, Россия, Колумбия, Боливия, Бразилия, Нигерия, Марокко, Камерун, Норвегия ва Швеция жамоаларидир.

Қолган саккиз йўлланмага Европа зонасидан яна кимлар эгалик қилиши мумкин? Ҳозирча юқорида айтиб ўтган икки жамоадан ташқари Бельгия, Италия ва Швейцариянинг имконияти ўз гуруҳларида яхшироқ.

ПЯТНИЦКИЙ—ЧЕМПИОН

Андрей Пятницкий ва Валерий Кечинов ўзбекистонлик футболсеварлар қалбидан муносиб ўрин олишган. Шу собиқ футболчиларимиз айни кунда тўп сураётган Москванинг «Спартак» жамоаси кетма-кет иккинчи марта Россия чемпионлигини қўлга киритди.

«Спартак»нинг муддатидан олдин чемпионлигини белгилайдиган ўйин ҳам ўзига хос ажойиблиги билан мамлакат футболи тарихига кирадиган бўлди. Ушбу учрашувда мавсумнинг энг қисқа вақтдаги тўпи дарвозага киритилди. Бунинг устига чемпион дарвозасига, чемпион майдонида... Ўйин майдон марказидан бошланди. «Океан» ҳужумга ўтди. Соат миллари ҳали бир айланиб чиқмасидан тўп москваликлар дарвозасига Моисеев томонидан киритилди.

Дарвоқе, ушбу учрашувда Пятницкий ҳам (жароҳат туфайли), Кечинов ҳам иштирок этмади. «Океан» таркибидаги ўзбек футболи тарбиясини олган икки ўйинчидан фақат Баҳодир Раҳмонов 77-дақиқа майдонда ҳаракат қилди. Сергей Бондаренко эса иккинчи ўйиндирки, майдонга чиқмаяпти.

Р. ЖУМАЕВ.
«Халқ сўзи» мухбири.

ЭНГ АРЗОН НАРХДА

"Тошкент" мухандислик маркази **"БОДРОҚ" (POPCORN)** жўҳори қовургич аппаратини таклиф этади.

Фақат бизнинг аппаратларга қилган харажатларингизни 1-2 ойда чиқариб оласиз.

Телефонлар: *50-03-85, 50-05-90.*

Манзилимиз: *Тошкент, Фарҳод кўчаси, 10-а уй. (Жанубий вокзал олдида, "Гипролес" лойиҳа институти).*

Ўзбекистон Республикаси Фанлар Академияси Президиуми, ижтимоий-гуманитар фанлар бўлими жамоаси Ўзбекистон Фанлар Академияси Адабиёт институтининг директори, филология фанлар доктори, профессор Тўра Мирзаевга онаси

Маъмура МИРЗАЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент юридик коллежи жамоаси коллеж ўқитувчиси, юридик фанлар номзоди М. Сатторовага синглиси

Санталат САТТОРОВАнинг

бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

خلق سوزی

● ТЕЛЕФОНЛАР:
маълумот учун 33-07-48;
эълонлар бўлими 32-09-25.
Индекс: 64608.

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсати ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси.

Бош муҳаррир: Анвар ЖЎРАБОЕВ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:
Абдунаби БОЙҚЎЗИЕВ, Эсирғап БОЛИЕВ (масъул котиб, «Халқ сўзи»), Эркин ВОҲИДОВ, Мирхамал МИРАЛИМОВ, Салоҳиддин МУҲИДДИНОВ, Лев ПАК (бош муҳаррир ўринбосари, «Народное слово»), Людмила ПОРФИРЬЕВА, Қулаҳмад РИЗАЕВ, Александр ТЮРИКОВ, (масъул котиб, «Народное слово»), Шавкат ЯҲЁЕВ, Пиримқул ҚОДИРОВ, Муҳаммаджон ҚОРАБОЕВ, Саидаҳрор ҒУЛОМОВ.

● МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 19-уй.

Навбатчи муҳаррир — С. Муҳиддинов, навбатчи — М. Холматова.

Рўйхатдан ўтиш тартиб № 0001. Буюртма Г — 599. 93616 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А — 2. Босишга топшириш вақти — 21.00 Босишга топширилди

Ўзбекистон Республикаси Президенти девонининг Ишлар бошқармаси ҳузуридаги «Шарқ» нашриёт-матбаа концерни. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. 1 2 3 4 5 6